

Odnosaji med Zed. državami in Jugoslavijo se boljšajo

WASHINGTON, 17. septembra. — Jugoslovanski ambasador Sava Kosanović je danes po pogovoru z državnim podtajnikom William L. Claytonom rekel časnika, da se odnosaji med Jugoslavijo in Zed. državami boljšajo.

Kosanović, ki se je pred kratkim vrnil iz Pariza, je izjavil, da je imel s Claytonom "odkriti diskusijo o vseh predstojajočih problemih", vključno s vprašanji o odškodnini za pet ameriških letalcev, ki so bili ubiti, ko je bilo ameriško transportno letalo sestreljeno nad jugoslovanskim teritorijem.

Clayton je preje rekel časnika, da namerava govoriti o odškodnini ter tudi vprašati o Kosanovića glede težke kazni, na katero je bil pred kratkim obsojen nočni čuvaj ameriške ambasade v Belgradu William Wedge, ki je bil pred jugoslovanskim sodiščem spoznan krivim prometnega ubojstva, v katerem je bil ubit 1. maja neki jugoslovanski armadni častnik.

NOV POGLAVAR EPISKOPALNE CERKVE

PHILADELPHIA, 17. sept.—Na 55. konvenciji protestantske episkopalne cerkve v Zedinjenih državah je bil izvoljen za predsedujočega škofa ali poglavarja cerkve Rt. Rev. Henry Knox Sherrill iz Bostona, ki je bil doslej škof za državo Massachusetts in bo nasledil odstople pogravarju Rt. Rev. Henry St. George Tuckerju iz Richmonda, Va., ki je odstopil vsled rahlega zdravlja. Novi načelnik cerkve je poznan kot "liberalen škof" in je star 55 let.

FARLEY PRI UMBERTU

LIZBON, 18. sept. — Bivši poštini mojster Zed. držav James A. Farley je bil nocoj gost bivšega italijanskega kralja Umbertoja, ki ga je povabil na večerjo v svoji vili v vasi Collares.

JOE LOUIS ZBIL NASPROTNIKA V PRVEM NASTOPU

NEW YORK, 18. sept.—Svetovni boksarski šampion, zameorec Joe Louis, je nocoj zbil protivnika Tomi Mauriello-a v prvem "roundu". Borka je trajala samo dve minuti in devet sekund.

DRUGA OBLETNICA

V soboto ob 7:30 uri zjutraj se bo brala zadušnica v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. za pokojnega Rudy Koren, v spomin druge obletnice njegove smrti.

REDNA SEJA

Jutri večer se vrši seja društva "Washington" št. 32 ZSZ v navadnih prostorih SDD na Waterloo Rd., ter se vabi članstvo na udeležbo.

VAJE MLAD. PEV. ZBORA SDD

Danes popoldne ob 5. uri se vršijo pevske vaje Mlad. pev. zbora SDD na Waterloo Rd. Prosi se starše, da pošljejo otroke pravočasno, da se bodo vaje lahko vršile kot določeno.

POZDRAVI IZ FLORIDE

Obče poznana bivša Collinwoodčana Mr. in Mrs. Victor in Paula Kline pozdravljata vse prijatelje in znanke v Clevelandu. Zda sta si ustanovila svoj dom na naslovu 45 Albernara Ave., Davis Island, Tampa, Fla.

Demonstracija slovenskih delavcev v Trstu razgnana

Jugoslovanskim delegatom na slovenski kongres v New Yorku zabranjen prihod v Zedinjene države

TRST, 18. septembra — Zavezniška vojaška policija je nocoj razgnala neavtorizirano demonstracijo okrog 3.000 moških in žensk, ki so vprizorili pohod pred glavni stan zavezniške vojaške vlade, potem pa se zbrali na trgu Garibaldi v slovenskem delu mesta.

Demonstranti so protestirali proti zavezniški vojaški vladi radi prepovedi proti javnim zborovanjem.

TRST, 19. sept.—Danes je bilo tukaj naznanjeno, da je zavezniška vojaška vlada prepovedala obdržanje Združenih delavskih sindikatov, ki vodi agitacijo za priključitev Trsta k Jugoslaviji.

Omenjeni delavski sindikati štejejo 30.000 članov.

Protest poslan na urad svetovne strokovne federacije

Izvršni odbor sindikatov je poslal telegram na urad svetovne federacije strokovnih unij v Parizu, v katerem se protestira proti zabranjevanju zborovanja, na katerem, pravi telegram, se je imelo govoriti izključno o delavskih vprašanjih. Brzojavni protest pozivlja, da glavni urad federacije posreduje pri merodajnih oblastih, da se tržaškimi delavcem vrnejo demokratične pravice.

Komisar za zavezniško vojaško vlado v Trstu H. P. P. Robertson je izjavil, da so Združeni sindikati prosili, da se jim dovoli obdržanje zborovanja in pohod pred njegov urad v svrhu predložitve peticij glede velike draginje in življenjskih stroškov v obče.

WASHINGTON, 18. sept.—

Lincoln White, uradnik državne vlade, je danes izjavil, da so bile odklonjene vize za delegacijo osmih oseb iz Jugoslavije, ki je želela priti na Slovenski kongres v New Yorku. Rekel je, da so bile vize odklonjene, "ker so delegatje komunisti."

White je rekel časnika, da je ameriška ambasada odklonila izdajo viz delegatom iz Jugoslavije, ker ameriški naseljniški zakoni preprečujejo vstop "komunistom in onim, ki priporočajo nasilno prevrnitev vlade."

Rekel je, da bi se delegatom dovolil prihod v Ameriko, ko bi jih jugoslovanska vlada označila za uradne predstavnike na kongresu v New Yorku.

V našem državnem departmentu so fašisti, ki hočejo vojno z Rusijo, izjavlja senator

Ta teden se vrši v hotelu Hollenden konvencija International Union of Mine, Mill and Smelter C. I. O. unije. Na konvenciji je opaziti močno trenje med levicariji in desničarji, od katerih ima vsaka stran pripravljene nasprotujoče si resolucije. V tork večer se je vršil banket, na katerem ni bilo običajnih govornikov.

Na konvenciji je govoril senator Glen Taylor iz Idaho, kateri je izjavil, da bi se morala uvesti kongresna preiskava v našem državnem departmentu za tujezemskie zadeve, kateri je poln fašistov, ki na vsak način hočejo vojno z Rusijo. Ista skupina je tudi tajno namignila diktatorju Francu in ga opozorila na našo "belo listino", ki ga je imela razkrinkati, da je teden preje, ko je ta dokument izšel, umaknil svoje želo.

Taylor je dejal, ako bomo še v bodoče zasledovali to zgrešeno zunanjo politiko, nas bo prej ali slej pripeljala v novo vojno, v kateri se bomo morali bojevat sami, ker ako bomo hodili po tej poti kot hodimo sedaj, bomo kmalu izgubili vse prijatelje.

Na konvenciji je nastopil z nekaterimi pesmimi in govorom slavni zamorski basist Paul Robeson, ki je priporočal, naj se unija zavzame za uzakonitev federalne postave proti linčanju in za odpravo diskriminacije proti zamorcem.

VOJAŠKE GLAVE ZANIKUJEJO. DA MISLIJO NA VOJNO Z RUSIJO

WASHINGTON, 18. sept.—Vojaški glavarji Zed. držav so danes zanikali izjavo trgovskega tajnika Wallace-a, ki je bila podana v njegovem pismu na predsednika Trumana od prošlega julija, da v vojaških krogih obstoji struja, ki zagovarja "preprečilo vojno" proti Rusiji, predno bo tudi Rusija iznašla atomsko bombo.

Vojni tajnik Patterson in mornariški tajnik Forrestal sta predsedniku Trumanu poslala formalno pismo, v katerem pravita, da za izjavo tajnika Wallace-a "ni nobene podlage", in da ni noben "odgovoren armadni ali mornariški častnik nikdar priporočal ali celo sugeriral kak program ali načrt za napad na Rusijo."

Wallace je v svojem juljskem pismu misljenje o "preprečilu vojni" proti Rusiji označil ne samo za "nemoralno temveč tudi za glupo".

NE ZNAJO DOVOLJ ZA DRŽAVNE SLUŽBE

COLUMBUS, 18. sept.—Carl W. Smith, načelnik Civil Service Commission sporoča, da je pred časom delalo izpit 3536 oseb za službe v treh državnih oddelkih in da skoraj 40 odstotkov prošilcev izpita ni napravilo.

Izpit je uspešno napravilo 1873 prošilcev, med katerimi je bilo 460 veteranov druge svetovne vojne.

Življenje na Kubi je drago

Več Clevelandčanov je vprašalo neki lokalni list za podatke, koliko bi stalo življenje na Kubi čez zimo. Poročilo iz Havane pravi, da je tam vse zelo drago. Gasolin stane 35c galon, kosilo od \$4 do \$6, kruh, maslo, zelenjava, kava in druge prikuhe še vse posebej računajo. Voda je slaba. Veliki hoteli imajo vodo skozi ves dan, manjši pa so brez vode od 8 do 10 ur na dan. Cena za dve postelji v National hotelu je od \$8 do \$12 na dan; v cenejših hotelih stane od \$6 do \$10 na dan. Transportacija od Miami, Fla., je samo z letalom. Kdor ima dovolj denarja, potem je vse v redu.

VILE ROJENICE

Prošli petek so se zglasile vile rojenice pri družini Mr. in Mrs. Raymond Sternot, 10713 Prince Ave., in pustile v spomin krepkega sinčka - prvorojenca. Dekliško ime matere je bilo Ann Magdalenc. S tem dogodkom je Mary Magdalenc iz Prince Ave. devetih postala stara mati, Mr. in Mrs. Frank in Sophie Sternot iz E. 151 St. in Lake Shore Blvd., pa prvič. Mati in dete se nahajata v St. Ann's bolnišnici, kjer so obiski dovoljeni. Čestitamo!

POPRAVEK

Sorodnikom in prijateljem pokojnega Antona Stefančiča se sporoča, da se bo zadušnica v spomin prve obletnice njegove smrti, brala jutri zjutraj v petek, 20. septembra, ob 7:30 uri v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave.

DRAM. ZBOR "JADRAN"

Nocoj ob 7:30 uri se vrši seja dramskega zbora "Jadrani" v navadnih prostorih Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Članstvo je vabljeno, da se udeleži polnoštevilo.

Wallace-u so zamašili usta, toda ostal bo še nadalje v kabinetu

Rekordno število porodov v Clevelandu

Iz clevelandskih bolnišnic poročajo, da bo letošnje leto za Cleveland in okolico rekordno leto glede števila novorojenih otrok. Tako se poroča iz porodniškega oddelka University bolnišnice, da je bilo samo v tem zavodu 27 rojstev v teku 24 ur, in v teku prvih 17 dni v septembru je bilo samo v tej bolnišnici rojenih 237 otrok. Med temi je bilo šest primerov dvojčkov, ki so bili rojenih v ponedeljek, v enem dnevu. Isti dan je dospelo v bolnico nadaljnih 26 mater.

V Fairview park bolnišnici je rojenih povprečno 8 otrok na dan. Do ponedeljka zvečer je bilo v tem mesecu tam rojenih že 128 otrok. Najvišje število za mesec do sedaj v tekočem letu je 211 otrok, ta mesec pa se obeta rekord daleč prekiniti. O enakem "navalu" poročajo tudi iz ostalih bolnišnic.

OBETAJO DOŠTI NOGAVIC IZ UMETNE SVILE

WASHINGTON, 17. sept.—Herbert Rose, direktor od Civilian Production Administration sporoča, da bo v kratkem na trgu dovolj ženskih nogavic vsake vrste, tudi nylon, tako da bodo obožiči že lahko visele pri peči in čakale Miklavža, da v njih naloži darila. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta se je naredilo 350 milijonov parov nogavic, od tega jih je bilo okrog 200 milijonov nylon vrste. Sedaj se izdeluje toliko nogavic, da bo lahko vsako dekle v starosti nad 14 let in vsaka žena dobila en par novih na mesec. Obetajo se tudi nižje cene za svilene nogavice, okrog 75c pri paru.

Bili brez razsvetljave

Več sto prebivalcev v okolici E. 79 St. in St. Clair Ave. je bilo nocoj več kot dve uri brez električne razsvetljave in tudi radia niso mogli poslušati, ko je neki avtobus mestnega transitnega sistema zadel in podrl drog za električno napeljavo na omenjenem križišču. Stanovalci so razjarjeno klicali na urad električne družbe, ker niso mogli poslušati poteka rokoborbe med Joe Louisom in Mauriellom v New Yorku.

NA OBISKU

Iz Eveletha, Minn., se nahajati na obisku pri sorodnikih, Mrs. Berk in hčerka Frances. Nastanjeni ste pri Mr. in Mrs. Bevič, 1018 E. 76 St. V tork večer so v družbi prijateljev obiskale tudi Mihčičeve gostilno na 7114 St. Clair Ave., kjer je hčerka položila majhno denarnico na mizo, ali pa če je padla na tla, in jo pogrešala šele, ko so prišli domov. V denarnici je imela poleg denarja tudi vozni listek za železnico in bus, in Social Security karto. Pošten najditelj je proš, da vrne na naslov družine Bevič, E. 76 St., ali pa naj pokliče ENdicott 5878, kjer dobi nagrado.

IZ DOMOVINE

Janez Zaletel, p. d. Čanglov iz Vrha pri Žužemberku, naj pokliče Diamond 4923, kjer bo dobil važne novice od sorodnika iz domovine.

Trgovinski tajnik ne bo imel javnih govorov, dokler se ne zaključi mirovna konferenca v Parizu

WASHINGTON, 18. septembra — Trgovinski tajnik Henry A. Wallace ne bo imel nobenih nadaljnjih javnih govorov, dokler se ne konča mirovna konferenca v Parizu, in ostal bo še nadalje v kabinetu.

Takšen sporazum je bil dosežen danes popoldne na nenavadni konferenci med predsednikom Trumanom in Wallace-om, ki je trajala dve uri in pol.

Wallace, ki je bil v tretji Rooseveltovi administraciji podpredsednik Zed. držav, poprej pa je bil skozi osem let poljedelski tajnik Zed. držav, je povzročil mednarodno senzacijo z govorom, v katerem je prošil teden apeliral, da Zed. države nehajo podpirati britski imperializem.

Doseženi sporazum začasno odvrnil kabinetno krizo

Druga senzacija je bila objava pisma, v katerem je Wallace že 23. julija urgiral predsednika Trumana, da Zed. države pokazejo več duha za sodelovanje z Rusijo.

Sporazum, glasom katerega se ima Wallace vzdržati javnih govorov, dokler ne bo končana mirovna konferenca, je za enkrat rešil kabinetno krizo, v kolikor se tiče trgovinskega tajnika.

Ni pa še rešeno vprašanje, da-li bo s tem zadovoljen državni tajnik Byrnes, ki je tekom senzacij, katere so povzročile Wallace-ove izjave, v Parizu ves čas molčal.

Iz Pariza se poroča, da je urad ameriške mirovne delegacije ostal odprt preko polnoči, oziroma dokler ni dospelo iz Washingtona poročilo o rezultatu konference med Trumanom in Wallace-om. Od tam ni prišlo nobenega komentarja.

Urad v Parizu je javil, da se je Byrnes podal k počitku in da tudi senatorja Vandenberg in Connally nista bila več pooknci.

Pariz smatra odločitev za zmago tajnika Byrnesa

Obljuba, katero je podal Wallace, da se bo vzdržal javnih izjav in govorov do zaključka

Prekoatlansko letalo s 44 osebami na krovu pogrešano

Belgijsko letalo izginilo brez sledu na poletu v New York

NEW YORK, 18. septembra—Nocoj se je začelo iskati belgijsko prekoatlansko letalo, ki je izginilo brez sledu, ko se je bližalo Novi Fundlandiji. Na krovu letala se nahaja 44 oseb, večji del ameriški in belgijski businessmani.

Zadnje radijsko poročilo s krova letala, ki je plulo iz Bruslja v New York, se je čulo ob 3:37 zjutraj, ko se je bližalo zrakoplovni postaji Gander na Novi Fundlandiji. Založeno je bilo s kurivom, ki bi zadostovalo danes do 10:57 dopoldne.

Danes popoldne se je podalo na iskalni polet letalo obrežne straže in pripravljenih je bilo ducat drugih letal, da prično z iskanjem, kadar bi vreme dovoljevalo.

Iz Ganderja se poroča, da vid-

mirovne konference, se v pariških krogih tolmači kot zmaga za Byrnesa in za postopanje ameriške delegacije na mirovni konferenci.

Wallace je po pogovoru izjavil, da ga predsednik ni vprašal za resignacijo iz kabineta in da se o resignaciji na konferenci sploh ni govorilo. Edina druga oseba, ki je prisostvovala pogovoru, je bil predsednikov tajnik Charles G. Ross.

Wallace je dal časnika jasno razumeti, da ne bo govoril na prireditvi, ki se bo vršila v Washingtonu v ponedeljek, kakor tudi ne na shodu državlanskega odbora v Providence, R. I., ki se bo vršil v tork.

Wallace pa je izrazil mnenje, da utegne nastopiti na poznejših shodih demokratske stranke, pod pogojem, da se bo mirovna konferenca zaključila pred volitvami v novembru.

MURRAY ZANIKUJE, DA NAMERAVA ODSTOPITI

WASHINGTON, 18. sept.—Iz urada CIO jeklarske unije je bilo danes zanikano, da namerava Philip Murray v novembru odstopiti kot predsednik CIO. Murray ne prejema kot predsednik CIO nikake plače, kot predsednik jeklarske unije pa dobiva \$18.000 plače na leto.

Pet oseb ranjenih v plinski eksploziji

V trgovinskem posloppu poleg nekega starega hotela na 652 Bolivar Rd. se je snoči primerila plinska eksplozija, vsled katere je bilo pet stanovalcev v hotelu ranjenih, okrog 100 stanovalcev pa je moralo bežati na prosto. Hotel ima v najemu tudi deset sob v trgovskem posloppu. Eksploziji je sledil požar, ki je napravil za \$20.000 škode.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

Naturalizirani Amerikanci preko morja v nevarnosti izgube državljanstva

Mnogi naturalizirani državljani, ki se nahajajo v deželah preko morja že izza predvojne dobe, so v nevarnosti, da ameriško državljanstvo zgubijo, če se ne povrnejo v to deželo pred 14. oktobrom, 1946. To prizadeva samo naturalizirane državljane in ne onih, ki so v Ameriki rojeni. Ti slednji zamorejo izgubiti svoje ameriško državljanstvo le ako se udeležijo volitev tuje dežele, ako služijo v armadi tuje dežele ali če zaprisežejo zvestobo tuji deželi. Dolgotrajno bivanje v tuji deželi jih torej v tem oziru ne prizadeva, dočim naturalizirane državljane prizadevajo tudi vsi prestopki omenjeni v zvezi s tu rojenimi državljani.

Za naturaliziranega državljanja je bilo vedno nevarno predolgo živeti v drugi deželi, od jan. 13, 1941 pa je riziko toliko večji, kajti takrat je stopil v veljavo zakon, ki določa, da naturaliziran ameriški državljan enostavno zgubi svoje ameriško državljanstvo ako biva nepretrgoma 3 leta v njegovi rojstni deželi ali pa pet let v kaki drugi deželi. Bistveno zgubi ameriško državljanstvo že po preteku dveh let, ako ima njegova rojstna dežela postavbo, ki določa, da po dveh letih bivanja doma, njeni potujoči državljani zopet postanejo polnopravni državljani.

Do 13. jan. 1941 je zadostovalo, če je naturalizirani ameriški državljan v svoji rojstni ali kaki drugi deželi prekinil svoje tamošnje bivanje s povrnitvijo v Ameriko, kar mu je zopet podaljšalo ameriško državljanstvo. Zdaj temu ni več tako in iz tega razloga je važno za sorodnike, prijatelje in znance onih naturaliziranih ameriških državljanov, ki jih je vojska zatekla preko morja in se še niso vrnili, da jih opozorijo na nevarnost izgube državljanstva ako se ne vrnejo pred 14. oktobrom, 1946.

Kot je razvidno iz tozadavnega poročila našega državnega oddelka, živi v normalnih časih kakih 400,000 do 500,000 ameriških državljanov izven Zdr. držav. Mnogi med temi so naturalizirani državljani in znatno število teh je bivalo v tujih deželah že več kot predpisano dobo ko je izbruhnila vojska.

Vsled vojnih razmer, ko potovanje v Ameriko ni bilo mogoče, je kongres podaljšal dobo bivanja vsem onim, ki niso mogli pravočasno priti domov. Podaljšanje je bilo od leta do leta, a zadnje tozadevno podaljšanje poteče 14. okt. 1946. Ako torej želite opozoriti svoje sorodnike, znance in prijatelje bivajoče preko morja iz pred vojne dobe, tedaj jim pišite po račni pošti, ako je ta dovoljena za deželo v katero pišete. Ameriški konzuli so sicer izdali tozadevno opozorilo v prekomorskih deželah, možnost pa obstaja, da tega opozorila niso vsi prizadeti opazili ali razumeli.

Pri tem je treba računati z možnostjo, da je mnogo takih, ki nimajo sredstev, da bi se vrnili, ali pa so prometne zveze tako slabe, da jim ni mogoče priti v Zdr. države do določenega datuma (primer Kina kot tudi vzhodne in centralne evropske dežele).

V tem slučaju se naj tako prizadeti naturalizirani ameriški državljani zglasijo pri pristojnem ameriškem konzulatu, ki jim bo pomagal, da dobe potrebno posojilo za njihovo povrnitev v Ameriko. Ta posojila nakazuje poseben vladni oddelek, Special Projects Division, ki je od konca zadnje vojne pomagal že tisočim posameznikom in družinam naturaliziranih Amerikancev nazaj v Zdr. države. Priporočljivo je dalje, da taki, ki se radi lastne boleznosti, bolehnosti koga v družini, itd., ne morejo povrniti do predpisanega časa, to pojasnijo pristojnemu amerškemu konzulu v pismu do njega. V vsakem slučaju pa se naj napravi kopija pisma, ker spričo današnjih še neurejenih poštne zvez v marsikateri deželi, se pismo lahko zgubi, kopija pa potem priča, da je bilo odposlano pravočasno. Dobro je imeti tudi priče.

PRISPEVAJTE ZA OTROŠKO BOLNICO V SLOVENIJI!

UREDNIKOVA POŠTA

V priznanje partizanskemu duhovniku

Katere vrste si Slovenec, premisli dobro in povej: mar nazadnjaštva si rejenec, ali s časom duha greš naprej?

Cleveland, O.—Ko smo zvedeli, da poleg divjega tujca, ki je teptal, podiral, požigal in moril po stari domovini, da divja tudi civilna vojna. Na eni strani nazadnjaki in izkoriščevalci naroda, na drugi strani pa ljudje, ki so bili odločni žrtvovati vse, kar so imeli, tudi svoje najdražje, svoje življenje na oltar domovine, da osvobodijo svoj narod iz krepeljev nazadnjaštva in tiranstva.

Začeli smo se v skrbih povpraševati, na kateri strani od teh je ljudstvo, na kateri strani so ljudje iz naše okolice. Še bolj nas je skrbelo, kam je vojni vihar zanesel naše sorodnike. Ko smo tudi zvedeli, da je šlo večina duhovščine na stran okupatorja, smo se zopet spraševali, na kateri strani je neki duhovnik iz naše župnije. Tako vprašanje smo si postavili tudi mi, ki prihajamo iz župnije Knežak.

Ko sem bil na obisku v starem kraju, sem opazil, da je bil tamkajšnji župnik v srcu zaveden Slovenec. Takrat se pod fašizmom ni smelo pokazati slovenske zavednosti. Toda misel se mi je vsiljevala še v naprej,

da kateri Slovenec, ker jih je dvoje vrst, eni, ki trmasto vztrajajo na starih nazorih, vražah in preživetih dogmah, ki se pustijo, da jih ozkosrčni mogotci varajo ter izkoriščajo duševno in telesno, njih in njihove naravne zaklade, ki se z vsemi štirimi branijo, da bi jih kdo poignil iz kraljestva nazadnjaštva in tlačanstva. Na drugi strani pa zavedni, ki hočejo s časom duha naprej, ki s svojo silno voljo trgajo verige nazadnjaštva, si utirajo pot preko trnja in prepadov tlačanstva, ki valijo silno skalo nevednosti razpota, ki jim je zapirala dohod do svobode duha.

Kar naenkrat zagledam v Enakopravnosti pismo partizanskega duhovnika, katerega je pisal župnik Janez Kalan iz Knežaka, Franku Milavcu in ko piše: "Naredili smo, kolikor se je pač dalo storiti."

Iz tega je razvidno, da župnika Janeza Kalana ni silni vihar okupatorja in civilne vojne vrgel v proti ljudski tabor. Bil je dovolj odločen, da je ostal s svojim narodom v najstrašnejši borbi in nesreči v vsej zgodovini Slovencev.

Čestitamo Ti Janez Kalan in vsem tistim duhovnikom, ki ste stali v najgroznejših časih ob strani svojega trpečega naroda.

J. Tomšič.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

DEBELA TOČA V BRUSNICAH

V nedeljo 21. julija popoldne se je začela vsipati nad Brusnicami taka toča, da je ne pomnijo najstarejši ljudje. Sprva je padala debela kot golobje jajce, nato debela kot kurja jajca in kosi veliki kot pesti. Pol ure je trajala ta igra narave. Na stolotine opeke je zdrobila, razkrila hiše, pobila šipe, veliko piščancev, zajcev in kokoši. Ranila je neko žensko, ki je tekla gledati za živino. Polja in sadovnjaki kažejo žalostno sliko. Vinogradi na Tolstem vrhu, Bendijah, Hribih, Potovski gori, Hrušici, ki so tako krasno kazali kot še nikoli poprej, ker grozdi so bili tudi od pol metra dolgi, so večji del uničeni. Najhujše pa je to, da so prizadeti prebivalci tiste vasi, ki jim je že leta 1942 napravil s požiganjem Italijan toliko škode in gorja, da si še sedaj niso opomogli.

Obnovitvena zadruga v Brusnicah, v katere območju je 110 hiš popolnoma uničenih, 108 delno, gospodarskih poslopij pa 372 popolnoma uničenih, je ukrenila vse potrebno za najnujnejšo pomoč. Nekaj streešnikov, ki so jih začeli sami izdelovati, je romalo takoj na poskodovane strehe. Ljudje se pridni in pomagajo drug drugemu po načelu Osvobodilnega gibanja: V skupnosti je moč!

VELIKI USPEHI DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE

Že pred koncem vojne je prišla uredba, naj si ustanovi vsaka ljudska republika svojo lastno državno založbo. Komaj dva meseca po osvoboditvi Ljubljane, 31. julija 1945, so dobili tako založbo tudi Slovenci. Kljub težkim pogojem so bile že oktobra dotiskane prve knjige.

V prvem letu dela je izdala Državna založba Slovenije vrsto pomembnih knjig, zbornikov, leposlovnih in znanstvenih del. Namesto centralne slovenske revije za leto 1945 je izšel ob novem letu zajeten "Slovenski zbornik 1945", ki nam daje s svojim bogatim dokumentarnim gradivom temeljit obračun naše osvobodilne vojne, hkrati z njim pa je izšel ponatis onega "Slovenskega zbornika", ki

so ga ilegalno tiskali v Ljubljani leta 1942. Z novim letom je začela izdajati Državna založba Slovenije tudi "Novi svet", centralno slovensko revijo, ki jo ureja Juš Kozak. Med najpomembnejšimi publikacijami Državne založbe Slovenije v tem letu je "Pot nove Jugoslavije", knjiga govorov in člankov Edvarda Kardelja.

Med leposlovnimi deli je izšla knjiga Prežihovega Voranca od "Kotlj do Belih vod", dve pesniški zbirki Iga Grudna "V preganstvo" in Otona Župančiča "Zimzelen pod snegom", dve drami Kozakova "Vida Grantova" in "Sovražniki" Maksima Gorkgega, med znanstvenimi knjigami pa Mirka Rupla "Slovensko pravorečje". Naklada vseh teh knjig je bila precej velika. Tako se je izdalo že v letu 1945 skupaj 143,100 izvodov, v letu 1946 pa 206,850 izvodov. V prvem letu obstoja je bilo izdanih raznih tiskov skupaj 349,950 izvodov.

Za prihodnje delovno leto je Državna založba Slovenije že objavila program, ki napoveduje vrsto dobrih knjig. Med temi je treba posebej omeniti izdaje naših domačih klasikov. Prvi zvezki bodo izšli že letos, v nekaj letih pa bomo dobili tako zbrano delo vseh naših pomembnejših pesnikov, pripoved-

Uspehi tekmovanja naših traktoristov postaj in traktoristov

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Stroji so velike važnosti za napredek kmetijstva. Niso samo pomočniki v dobi, ko nam primanjkuje vprežne živine in človeške delovne sile, temveč imajo veliko večji pomen, ker dvigajo delovni učinek. Dvignili bodo naše kmetijstvo in pomagali tudi pri socialnem in kulturnem napredku naše vasi.

Danes smo v strojnem obdelovanju zemlje še začetniki, ker naše kmetijstvo doslej še ni uporabljalo velikih strojev v večjem obsegu. Komaj pred letom je bila pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo vlade Ljudske republike Slovenije

nikov in dramatikov. Do konca leta 1946 bo izdala Državna založba Slovenije šolskih in literarnih del v nakladi 750,000 in zemljevidov v nakladi 61,500. Tako bo v kratkem našla slovenska knjiga pot v vsako slovensko hišo.

FAŠISTI NAPADAJO BENEŠKE SLOVENCE

Po zlomu fašizma v Italiji so njegovi ostanki v Slovenski Benečiji pričeli izdajati svoj vojnoubojski list "Il Tricolore". Urejujejo ga bivši fašisti. Njegova gonja je v glavnem naperjena proti Jugoslaviji, Beneškemu Slovincem in proti zavednim duhovnikom v Benečiji, kakor so msgr. Ivan Trinka, don Gorenščak, don Cuffolo, don Krčina, in don Jakulin. V svoji 55. številki je "Tricolore" napadel msgr. Ivana Trinka zaradi tega, ker čita "Šoški tednik" in "Primorski dnevnik". V isti številki je bil objavljen izizvalen članek, ki odkrito govori, da se je treba s silo upreti sklepom pariške konference.

Tudi ozosovci v Slovenski Benečiji, ki že leto dni dokazujejo, da so plačane tolpe, da so ostanki fašizma, še vedno preganjajo zavedne Benečane. Italijanski napredni listi so precej osvetlili te pojave. Dnevnik "L'Unita" je razkrinjal delovanje opozovskih tolpe in pokazal da je Benečija novo ognjišče sporov, nemirov in da groze z novo vojno v tem delu Evrope.

Vsi Benečani sovražijo te tujce in njihova dejanja, ki niso nič drugega kot nadaljevanje Mussolinijevega terorizma, raznarodovanja in zaslužjevanja Slovencev. Po zlomu nacizma in fašizma, zlasti pa po odhodu JA so opozovci prišli za orožje proti beneškemu ljudstvu in ga začeli strahovati zaradi njihovih teženj. Velika večina Benečanov je bila v partizanskih vrstah in garibaldinskih enot in vsi so se borili za odpravo starega zaslužjevalnega sistema, za pravično rešitev njihovega narodnega vprašanja. Njihov cilj je bil priključitev Beneške Slovenije k Jugoslaviji. Proti tej ljudski volji pa nastopajo plačane tolpe z orožjem in vpadajo celo v cono A.

Poleg tega prireajo zborovanja, na katera vozijo iz drugih italijanskih krajev svoje pristake. Tako so 28. julija med govorom opozovskega polkovnika Jusa iz Šent Petra odkrito manifestirali za fašizem z vzklikanjem "Viva il duce". Komaj je bil na vojaškem polju strt fašizem, že pričnajo nove fašistične podvige.

O razmerah, ki vladajo v Slovenski Benečiji, pišejo iz Narodne doline: Opozovci se poslužujejo vseh sredstev, da bi ustrašovali ljudstvo pri njegovem delu za obnovo in priključitev k Jugoslaviji.

V človečanski namen, za otroško bolnico v Sloveniji, lahko oddate vaš namenjeni delež tudi v uradu "Enakopravnosti."

že v kratkem času nove, vidnejše organizacijske in delovne uspehe. Kot delo, pri katerem naj bi traktoriste postaje in traktoristi pokazali vse svoje sposobnosti, je bilo izbrano oranje. Glavna uprava se je odločila, da bo presojala uspehe po naslednjih vidikih: katerih oddelek oziroma poedinec bo zoral največje površine, ne da bi pri tem trpela kakovost dela; kdo bo čim bolj gospodarno izrabil delovni čas, moč stroja in porabo goriva; kdo bo dosegel najmanjšo potrošnjo goriva in časa za hektar oranja; kdo bo pri vsem tem skrbno negoval stroj; končno je bil važen tudi dvig in izboljšanje delovne discipline, tovariški odnos do sodelavcev, število prostovoljnih delovnih ur, neupravičeni izostanki in zamude in izraba delovnega časa.

Tekmovanje se je izvajalo na površini, ki se je razdelila med sedem uprav v razmerju zmogljivosti in števila strojev, številca oseba in organizacijskih sposobnosti uprave. Na upravo v Ajdovščini je odpadlo 4.10%, na Brežice 36.53%, na Celje 32.18%, na Ljubljano 3.42%, na Maribor 11.41%, na Mursko Soboto 5.50% in na Novo mesto 6.86% površine.

Največ površine so zorali traktorji uprave v Brežicah, ki so obdelali 74.03% določene površine. Za hektar so potrošili povprečno 5½ ure, da so v eni uri zorali povprečno 1,810 kubičnih metrov. Več površine, kot je bilo določeno, so samo traktorji uprave v Ajdovščini, pri čemer so potrebovali za en hektar 6.54 ure, tako da so zorali v eni uri 1,430 kubičnih metrov. Nadpolovični uspeh zorane površine so dosegli če uprave v Novem mestu (98%), v Ljubljani (67.33%) in pa v Mariboru (54.8%).

V potrošnji časa so se najbolj izkazali traktoristi uprave v Murski Soboti, ki so v eni uri zorali povprečno 2,630 kubičnih metrov. Za en hektar oranja so potrošili le 2.42 ure. Manj kot pet ur za en hektar oranja so potrebovali še uprave v Ljubljani, Celju in Mariboru. Te so v eni uri zorale 0.24 hektarov, 0.223 hektarov oziroma 0.203 hektare.

Pri potrošnji goriva je bilo nadzorstvo in ocenjevanje težje, ker so traktoristi orali s traktorji različnih znamk. Po absolutnih številkah je dosegla najmanjšo potrošnjo goriva na en hektar uprava v Celju, ki je na en hektar porabila 19 litrov oziroma na uro 2.7 litra. Uspešne so bile nadalje uprave v Ajdovščini z 22.3 litra ali 3.25 litra na uro, nato uprava v Ljubljani z 24 litri na hektar oziroma šestimi litri na uro in uprava v Murski Soboti z 25.4 litra na hektar oziroma 5.5 litra na uro.

Ce upoštevamo zgoraj opisane uspehe poedinih uprav, je končni rezultat naslednji: prvo mesto je dosegla uprava v Ljubljani s 424.6 točke, drugo mesto uprava v Murski Soboti s 415.4, tretje mesto uprava v Celju s 104.3, četrto mesto uprava v Ajdovščini s 397.9, peto mesto uprava v Novem mestu s 388.7, šestto mesto uprava v Mariboru s 386.4 in sedmo mesto pa uprava v Brežicah s 351.1 točko.

Tekmovali so tudi posamezni oddelki na področju svojih uprav. V posameznih upravah so se izkazali kot najboljši: v upravi Brežice brigada Stari trg, v upravi Ajdovščina postaja Koper, v upravi Celje postaja Žalec, v upravi Ljubljana postaja Boštanj, v upravi Maribor brigada Slivnica, v upravi Murska Sobota postaja Murska Sobota in v upravi Novo mesto postaja St. Rupert.

Ce upoštevamo zoroano površino, potrošnjo časa in goriva na hektar, je med vsemi temi najboljša postaja St. Rupert. Dosegla je 404.2 točki. Druga je postaja Boštanj s 357 točkami, tretja pa brigada Slivnica s 334.07 točk.

Po posameznih vidikih, ki so važni za končno oceno, so na področju glavne uprave najboljše: največ površine je zoral postaja Kočevje, najmanjšo potrošnjo časa za en hektar je dosegel oddelek uprave v Murski Soboti, in sicer brigada Apače, ki je na en hektar potrošila le 2.36 ure, kar pomeni, da je na uro zorala 3,80 kubičnih metrov. Najmanjšo potrošnjo goriva pa je dosegla postaja v Žalcu, ki je potrošila na en hektar 12 litrov oziroma na uro 1.7 litra.

Traktoristi so tekmovali med seboj v svojih delovnih edincih. Glavna uprava je vzela v oceno samo najboljše po posameznih upravah. Ta ocena je dala naslednje rezultate: Kot najboljši je ocenjen tovariš Franc Jenko s strojne postaje St. Rupert, ki je dosegel 324.2 točke. Zoral je sam 90 hektarov, pri tem je potreboval za vsak hektar tri ure, to je na uro 0.33 hektara. Za vsako uro oranja je potrošil 5.33 litrov goriva ali 16 litrov na hektar. Drugi je tovariš Henrik Rudel s postaje Verd s 315.7 točke. Tretji je tovariš Ivan Rojnik s postaje Žalec s 313.1 točke. Ta tovariš je dosegel odlični uspeh v porabi goriva, ker je potrošil na en hektar 12 litrov goriva ali na uro 1.7 litra. Četrta je tovariš Anton Gregorčič s postaje Bršljin, peti Rudolf Smogavec iz brigade Slivnica. Šesti Franc Keržan iz brigade Bizelske in sedmi Ivan Poredoš s postaje Beltinci.

Najboljše uspehe po poedinih vidikih, ki so važni za oceno, so dosegli: Franc Jenko, ki je zoral največjo površino, in sicer 90 hektarov, dosegel najmanjšo potrošnjo časa za en hektar, in sicer tri ure, in v eni uri največjo zorano površino, in sicer 0.33 hektara. Najmanjšo potrošnjo goriva na en hektar je dosegel Ivan Rojnik, in sicer 12 litrov. Pripada mu tudi najmanjša potrošnja goriva na eno uro, in sicer 1.7 litra.

Za vestno in pošteno delo v pomladanskem oranju je glavna uprava podelila priznanja najboljšim. Uprava v Ljubljani je prejela za najboljši uspeh med upravami diplomu. Enako diplomu so prejeli tudi trije najboljši oddelki, in sicer postaja v St. Rupertu, postaja v Boštanju in brigada Slivnica. Prvemu traktoristu glavne uprave tovarišu Francu Jenku je bil priznan zlati znak Gustroja z diplomu. Srebrni znak z diplomu sta prejela tovariša Henrik Rudel in Ivan Rojnik. Navaden znak z diplomu so dobili tovariši Anton Gregorčič, Rudolf Smogavec in Franc Keržan.

Po oceni dela v posameznih upravah je dala glavna uprava priznanje tudi najboljšim traktoristom posameznih uprav. Tovariš Franc Keržan je prejel kot prvi v brežiški upravi še srebrni znak z diplomu, tovariš Stefan Galič kot drugi pa navaden znak z diplomu. Tovariša Henrik Rudel in Ivan Rojnik sta prejela navaden znak z diplomu kot najboljša traktorista ljubljanske oziroma celjske uprave. Srebrni znak najboljšega z diplomu so nadalje prejeli tovariši Ivan Poredoš, za upravo v Murski Soboti, Rudi Smogavec za upravo v Mariboru, Anton Gregorčič pa za upravo v Novem mestu. Drugi v mariborski oziroma novomeški upravi tovariš Jože Vodan iz St. Janža na Dravskem polju in tovariš Franc Jenko pa sta dobila navaden znak z diplomu.

Izmed upravnega osebja Gustroja so prejeli priznanje tovariši Vladimir Klešin, upravnik v Celju, za pošteno delo organizacijsko in upravno delo zlati znak z diplomu, tovariš Anton Sajevic, vodja postaje v Žalcu, za vestno vodstvo postaje srebrni znak z diplomu, tovariš Jože Višničnik, referent za goriva in maziva glavne uprave pa srebrni znak z diplomu za vestno in predano delo.

Mlinarjev Janez

Spisal: F. Kočevar

(Nadaljevanje)

Bogokletni grof se je pa s tem svojim lovom še hvalil, rekoč: "Ha, ha, ha, že dolgo nisem bil tako srečen na lovu, kakor danes v Košnici!" Stari Zagorec dolgo ni vedel, da je Franica v pesteh hudobnega grofa in skoraj da bi bilo bolje, ko bi o tem nikdar slišal ne bil. Ubogi mož si je mislil iz početka, da so jo raztrgale divje zveri in to tem prej, ker so se istega večera ovce pripodile plahe druga za drugo same domov in ker so našli Frančin robec raztrgan med robidovjem. Milo se je storilo po njej dobrem očetu in objokoval jo je, kakor svoje dni očaj. Jakob svojega izgubljenega in prodanega sina Jožefa. Sele čez

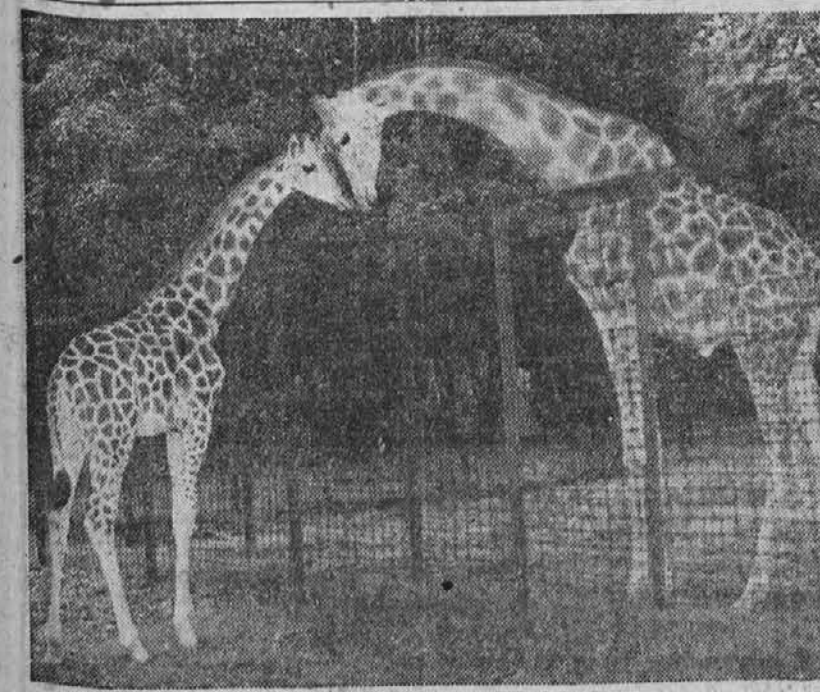
mesec dni izve pomilovanja vredni mož, pri čem da je. Skoro da je zblaznel. Nemudoma je dal natovoriti dva konja z raznim blagom, katero je izbral iz vsega, v njegovem posestvu se nahajajočega premoženja. Žita in vina, slanina in prediva in trideset vatlov najlepšega platna, katero je Franica sama napredla preteklo zimo, spomladi pa obelila, je dal Zagorec naložiti na konja. Poleg tega zakolje najdebelejše tele iz hleva, katero vzame s seboj. Pred odhodom se poda mož v hišo, kjer poišče v škrinji v skrivnem predalu trideset cesarskih cekinov, katere si je v teku let pridelal in namenil Franici za doto. Tako opravljen in optan se poda v gornjeceljski grad,

MONTY LOOKS AT MAPS AGAIN . . . With world problems unsolved, spheres of influence have caused generals as well as diplomats to consult their maps once again. In this picture, Field Marshal Viscount Montgomery, chief of Britain's imperial staff, is lecturing on maneuvers at the British staff college in Camberly, England.

DISCUSSION ON HIGH FINANCE . . . Secretary of Treasury John W. Snyder, attends first of a series of meetings at the treasury department, in which bankers and insurance executives will be asked for advice in the shaping of a policy for government financing. At the meeting are, left to right, Secretary Snyder, Robert Fleming, chairman American Bankers' association committee on government borrowing, and C. W. Bailey, vice president of the American Bankers' association.

BOY MEETS GIRL . . . A fence at the Bronx zoo in New York is no barrier to two lovers who do a bit of long range necking as they meet for the first time. Jack, right, a 15 foot 17-year-old giraffe decided it was time to have a mate, so a 3-year-old female named Jill (left) was imported from East Africa. They'll occupy adjoining compartments because it will be a couple of years before the romance blossoms.

kjer najde grofa na dvorišču v sredi oboroženih vitezov, s kojim se je zabaval v raznih težkih igrah. Zagorec, videvši to, obstoji pri vratih, nevede, kaj bi storil. Mož čaka in čaka, da so igre pri kraju. Sedaj se Zagorec ojači, stisne klobuk pod levo pazduho, ter pelje natovorjena konjica pred grofa.

Le-ta se daril ni prav nič branil ter je konja izročil hlapcu. Zagorec zdrasne pred grofom na kolena in "Mogočni grof, vse ti dam, kar imam, kakor mi posestvo stoji in leži, vse bodi tvoje, le ene prošnje mi ne odreci! Podpiram jo, sklicevaje se na to, da sem se bojeval v svojih mlajših letih pod slavnim rajnim grofom Hermanom v njegovem krdelu zanj, za njegovo rodovino, za grofovino, za čast in slavo celjskih grofov, za poveljanje in utrdbo njihovega državnega vpliva, kakor ti svedočijo razni znaki zaceljenih ran na mojem obrazu in po mojem telesu, prelivam sem celo kri za tvojo rodovino. Tudi sedaj kot sivlas mož sem ti pripravljen darovati svojo srčno kri, ako jo zahtevaš, le izpolni mi, česar te prosim!"

Tako je prosil Zagorec grofa solznih oči, ki se je medtem z vitezi, okoli njega stoječimi, zabaval, kakor bi mu kmetova prošnja nič mari ne bila. Ni se zmenil ne za besede in ne za solze ubogega kmeta in že se je pripravljaj, da bi odšel z vitezi v grajske sobe, toda Zagorec ga ne izpusti, temveč se plazil za njim po kolenih, še vedno ponižno posluša proseč. Srdito se grof obrne proti njemu in zarenti: "Povej na kratko, kar želiš, kmetav, ne ljubi se mi, da bi te dolgo poslušal!"

"Daj mi, mogočni grof, daj mi moje dete, moje hčer nazaj! Pri večni pravici te prosim, te zarotim, daj mi uplenjeno hčer, edinico moje nazaj!"

Marjetica se v tem trenutku pritiska bliže k očetu, tako jo je prevzela žalostna povest o Zagorčevi Franici, Pengar pa nadaljuje: "Toda vse besede in bridke solze so bile zastoj, brezuspešna vsa darila in ponudbe".

"Išči si svojo neubogljivo hčer pri Sv. Duhu!" ga zavrne porogljivo grof in krohotaje se, odide z vitezi. Zagorec plane kvišku, kajti sram ga je bilo, da bi se plazil v prahu pred grofom. Solze se mu ustavijo in prošnje se spremene hkrati v grozno kletev: "S teboj," vzklikne Zagorec grozeč z povzdignjeno desnico proti grofu, "s teboj ti vsahni tvoj bogokletni rod, morilec mojega otroka! Ta-le tvoj grad se mora razsuti kakor trlo drevo, in v tvojih sobah, z zlatom in srebrom napolnjenih, naj skovikajo v bodoče čuki in sove pesem prokletstva tebi na spomin! Oni stolp, v katerem se nahajajo tvoje grozne ječe, naj se ti razpoči od slemenja do temelja v živo znamenje božjega maščevanja, ki te bo doletelo zaradi nedolžnosti tam notri po nedolžnem trpinčene. Ves svet, kar ga imaš, s tem-le dvoriščem vred, postani kmetijska last tebi in tvojemu rodu na sramoto, če je le še kaj pravice pri Bogu!" Vse je strmelo pri groznih besedah očetove klete, kmetič pa hiti v Celje na pokopališče k svetemu Duhu. Ondi najde sveži grob svoje hčere Franice, kamor so jo pred tremi dnevi položili. Umrla je devica rajši mučeniške smrti za svojo nedolžnost, kakor pa da bi se dala grofu zapeljati v greh. Zagorec poklekne na grob, kjer ga moči popolnoma zapuste. Drugo jutro ga najde grobokop mrtvega!

Pengar se oddahne. Srditi se obrne proti menihu, rekoč: "Sedaj bi menda grof tudi mene rad spravil v slično nesrečo! Kaj ne, da je to namen tvojemu našemljenju, je-li da sem pogodil grofove pakete?"

Nemop rikima lažnjivi menih. Vsa družba ostrmi kakor bi bilo treščilo vanjo. Stara Marti-

"TOPS" in all around goodness!

Vselej vprašajte za

Babs

for that s-m-o-o-ther flavor ... that delightfully different taste!

Ves Babs pride iz ene skrbno-izbrane mlekarke okolice . . . in je procesiran v eni izmed najnovejših, najmodernejših mlekar na svetu. Posedajoč odobrenje od Council on Foods and Nutrition od The American Medical Association, je Babs priporočano po čedalje več zdravnikov kot baza mleka za hranjenje dojenčkov. Babs je homogenizirano, biološko standardizirano, ojačeno z dodatnim vitaminom D, in procesirano pod strogo tovarniško in vladno kontrolo.

glajna je vrela, šumeč čez jez v globočino. Poleg mline je stal kozolec. Janez razpostavi ondi straže, ki so se pritiskale h kozolcu, menihu so pa ukazali, skriti se pod kozolec, v katerem je bilo obešene precej veliko koruznice. Vse je bilo tiho kakor v grobu. Kake pol ure so že čakali naši fantje, toda zastoj. Žive duše ni bilo videti. Že so postajali nevoljni, posebno pa Janez, ki se kar ni mogel znebiti misli, da jih je ogleduh morda celo prekanil, zvabivši jih semkaj, medtem mu pa grabežljivi jastreb odnese sladko golobico v svoje nepristopno gnezdo. Tolažila ga je pri vsem tem le nada, da grof mora preko mostu čez vodo, katere je bila pa precej velika in deroča vsled poslednjega deževja in je prav vsled tega ni bilo mogoče nikjer prebresti.

(Dalje prihodnjič)

Hiše naprodaj

2 hiši, vsaka za 2 družini, na eni loti; v prvovrstnem stanju. Bliizu transportacije in trgovin. Ena hiša je popolnoma opremljena. Cena \$18,000. Hiša 6 sob, za eno družino, od E. 260 St.; 7 let stara; lepa lota, gorkota na plin. Cena \$14,500.

HELEN DE VANNA

535 E. 185th St. — KE 6523

STAREJCA DVOJICA

brez otrok želi dobiti v najem stanovanje s 2 ali 3 sobami, v okolici St. Clair Ave. med E. 55 in E. 82 St. Sporočite na Box 203, % Enakopravnost.

Delo dobi ženska

Stalno delo dobi ženska srednje starosti za čistiti klubove prostore ob jutranjih urah. Dobra mesečna plača. Ako katera želi imeti delo nekoliko ur na dan, naj se zgleda v uradu Kluba društev SND na St. Clair Ave.

Ugodna prilika!

Mizar želi dobiti stanovanje s 4 ali 5 sobami. Nudi priliko, da bi pri hiši izvršil vsa popravila in tudi ista sam financiral. Vprašajte na 797 E. 156 St., telefon MU 4794.

KADAR POTREBUJETE ZAVAROVALNINO

proti ognju, viharju, za avtomobile, šipe itd., se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich

19001 Kildeer Ave.—IV. 1874

POMAGAČ

za oddelek za odpremljenje (Shipping Room Helper). Stalno delo, dobre delovne razmere. CAMPUS SWEATER CO. 234 St. Clair Ave., W.

POMOČNICE ZA URADNIŠKI LUNČ ROOM

Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine.

Samo čedne, snažne in večje žene v starosti 20 do 35 let se naj prijavijo.

Plača \$29 za 40 ur dela.

Dobi se obele in uniforme.

Zglasite se pri

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Soba 901

700 Prospect Ave.

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Nar. Domu, 6419 St. Clair Ave.

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje; vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi zabojce za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

POZOR, SLOVENC!

Na tisoče in tisoče naših prijateljev je nas vprašalo za bolj velike zabojce za pošiljke v stari kraj. Sedaj imate priliko poslati do 44 funtov. Pri nas sedaj dobite velike zabojce in vse potrebne informacije. Obrnite se na našo tvrdko v vseh zadevah, tika-jočih se starega kraja.

Posiljamo tudi denar v dolarjih direktno na naslovnike v registriranih pismih in po zračni pošti. Vsaka pošiljka je garantirana.

Mihaljevich Bros. Co. 6424 St. Clair Ave.

Veteran in nevesta

želita dobiti v najem stanovanje s 2., 3. ali 4. sobami; na vzhodni strani mesta. Kdor ima za oddati, naj blagovoli pokliče Andy Sila, PO 7223.

ISČE SE pomočnico za zobozdravniški urad

Mora biti večja slovenskega ali hrvatskega jezika ter imeti spričevala. Sporočite na naslov Box 10, c/o Enakopravnost, 6231 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

POSEBNE NOVICE

Vsi tisti, ki nameravate poslati pakete v stari kraj za božič, boste storili dobro delo, da pošljete take pakete v septembru in oktobru, še posebno tisti, ki pošiljate velike blankete in drugo zimsko opravo. Za take pošiljke imamo posebno velike zabojce.

Denarne pošiljke sedaj dobijo v domovino v desetih dneh, potom zračne pošte in registriranega pisma. Potrdilo dobimo nazaj v 30 dneh. Vse denarne pošiljke so samo v dolarjih.

Se priporoča dobra in zanesljiva tvrdka

MIHALJEVICH BROS. CO. 6424 St. Clair Ave.

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Pismo slovenskega nadučitelja iz Kopra

Naslednje pismo in dopis, ki je izšel v "Primorskem Dnevniku" v Trstu, je prejela Mrs. Frances Tomažič, 501 E. 143 St. od svojega sorodnika Albin Bubnič, nadučitelja v slovenski ljudski šoli v Kopru, v Istri.

"Koper, 10. junija 1946
"Draga ujná Francka!"

"Oprostite draga ujna, ker Vam nisem toliko časa nič pisal. Dela je toliko, da sam ne vem kaj bi začel. Le sedaj, zadnje dni imam nekaj bolj prosto. Že eno leto sem prav tu v Kopru, kjer sem se učil. Sedaj sem za nadučitelja v Kopru na slovenski ljudski šoli. Učim slovenske otroke prav pred zavodom, kjer sem se moral jaz učiti v italijanščini in kjer so me kaznovali, če sem spregovoril slovensko, ne samo v šoli, pač pa tudi z drugimi mojimi sošolci.

"Kakšna razlika je sedaj! Kaj ne? Tukaj skoraj vsa dan vidim tiste moje bivše profesorje. Upam da imajo sedaj drugo pamet. Kako je bilo z menoj med vojno menda Vam je znano. Italijani so me zaprli že v februarju 1943 leta. Bil sem v internaciji v Italiji, pozneje pa v Mathausenu v Avstriji. Vrnil sem se maja lanskega leta.

"Tako je bilo hudo, da sem čakal konca ure za uro. No, pa sem prenesel, sam ne vem kako. Drugi, bolj močni so umirali in ostali v peči, jaz sem vzdržal. Zdravja pa ni več. Doma so požgali vse. Nekaj si bomo popravili za silo. Težav je še mnogo, ker še nismo priključeni k Jugoslaviji.

"Treba je vse popraviti, ker so fašisti in Nemci razdejali cele vasi. Pa smo zadovoljni, sa-

mo da bomo enkrat za vselej prosti, res svobodni, da nas ne bodo tuji več strašili. Popravljamo že, mladina se uči svojega jezika in svoje pesmi. Zelo smo veseli in hvaležni za vso pomoč, ki jo pošiljate iz Amerike. Sami si ne morete predstavljati, kako veliko podporo in pomoč nam dajate. Z dobro voljo, z delom, s pomočjo naše države in z vašo si bomo opomogli. Še bodoči rodovi Vam bodo hvaležni!

"Albin Bubnič".
Sledi članek "Šolstvo . . .", ki ga je objavil Bubnič v "Primorskem Dnevniku":
Šolstvo in kulturno življenje v Slovenski Istri

Nekdaj tužna Istra, je osvobojena vabila svoje znance iz suženjskih dni.

Odzval sem se pozivu in takoj po vrnitvi iz internacije odšel v Kopršćino, ki jo dobro poznam še iz študentskih let. Mnogo požganih vasi, skoraj vse šole razdejane, edino dve učiteljici v vsej Kopršćini in Piranščini, nobenega pouka, nobenega prosvetnega društva, to je bila posledica fašistične kulture v Istri.

Hodil sem od vasi do vasi, primanjkovalo je še vsega, ljudstvo pa me je izpraševalo: "Ali bomo imeli učitelja? Bomo imeli šolo?" To jih je najbolj skrbelo. Kosem dopovedoval v Sočergi o težavah, koliko učiteljev je padlo v borbi, v internacijah, so se že bali, da ne bodo imeli šole. Odrasli in otroci so prosili: "Pošljite nam učitelja, da se bomo učili svoj jezik, ki ga ne poznamo dobro. Dali bomo učitelju brezplačno stanovanje, preskr-

beli mu bomo za hrano, naj samo pride!"

Mladina je prirejela mitinge po vseh vaseh. Pionirski, ki nikoli poprej niso videli slovenske šole, so prav lepo recitali. Srečni so bili oni in mamice, ki so jih poslušale. Ker učiteljev še ni bilo, so jih učili domači odrasli. Stalno so prihajali in prihajajo v odsek za posveto po igrice in recitacije.

Oživali so pevski zbori v Škofijah, Dekanih, Čežarjih itd. Živela so ukinjena prosvetna društva v Dekanih, Šmarjah, Škofiji, v Kopru, ustanovljena so nova po vseh večjih krajih, od Sočerge, do Maliže. Odrpe so bile šole, pričelo je prihajati učiteljstvo. Nekatere mlade učiteljice so se prestrašile, ko so povprašale in pogledale na zemljevid, kje so Hrastovlje ali Korkavac. Kdor Istre ne pozna, bi bil mislil, da se ne bodo mogle privaditi, da ne bodo vztrajale.

V nekaj tednih so se zživele. Ugajalo jim je ljudstvo, ki jih je gostoljubno sprejelo in ukazovalo poslušati vsako njihovo besedo. Vzljubile so kraje in ljudstvo, ki je pod okupacijo Italije največ pretrpelo.

Priletna učiteljica kakor mlada učitelj navdušeno pripoveduje, kako pazljivo otroci sledijo pouku, kako mnogoštevilno obiskujejo, odrasla mladina, moške in priletne ženske, večerne tečaje.

V večerno šolo v Strunjanu se je vpisalo 60 odraslih mladeničev, mož in žena do 50 let starih. Šole so zrastle kot gobe po dežju.

Dnevno so prihajali s prošnjami k okrajnemu odboru odposlanci ljudstva iz vseh krajev.

Odposlanci iz Portorož so prosili za šolo. Iz Svete Lucije pri Piranu so prinesli že spisane seznam otroke, isto iz Sečjola. Očetje in mladina iz Strunjana milo prosijo učiteljico, radi bi imeli tudi večerno šolo. "Samo pride

naj, da se bomo lahko naučili svojega jezika. Preskrbeli ji bomo hrano in še posebej plačali za večerno šolo." Tako so govorili, namreč prosili, dokler niso dobili učno moč za svojo šolo.

Starši otrok slovenske šole v Kopru zelo skrbijo za šolo. Izvolili so za to roditeljski svet. Učenci so res pridni, že pet jih je prestopilo v slovensko gimnazijo. Učiteljica v Izoli je zelo zadovoljna s svojimi učenci. Prosi še eno moč, ker je učencev veliko.

Koprski učenci so kar hlastali po "Cicibanu" in vsi povpraševali po njem, ko jim je učitelj pokazal nekaj številčk.

Mladina in odrasli se živo zanimajo za slovensko knjigo. Nestropno pričakujejo in povprašujejo po koledarju Gregorčičeve založbe. Radi bi imeli knjižnice po vseh vaseh. Knjig pa ni še dovolj.

Govoril sem pred dnevi s lastnikom knjižarne v Kopru, če meščansko ljudstvo povprašuje po knjigah. Odgovoril mi je: "Qualche libro per i ragazzi, ma c'è gran richiesta per i libri slavi, specialmente per quelle agende-Calendario, che avete voi."

Govoril je o koledarjih in o knjigah Gregorčičeve založbe. Posebej je treba omeniti slovensko gimnazijo v Kopru. Do sedaj mnogo istrskih talentov ni imelo možnosti razvoja. Istrijani niso mogli verjeti sami sebi, ko so izvedeli, da bodo imeli svojo slovensko gimnazijo, s dijaškim domom v Kopru.

Vpisalo se je 110 dijakov. Do-

HARMONIKE
vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah.

Vse delo je jamčeno.

Se priporočam

ANTON BOHTE

R. D. 2. Clymer, Pa.

kler ni bilo dijaškega doma, so prihajali v šolo peš po tri in več ur daleč, od Sv. Antona, Kort, Cetor. Kakor pravi tovariš delegat na gimnaziji, dijaki kar pijejo slovenske besede. Organizirali so se in postavili svoj stencas.

V prvem dopisu sem čital pri-

bližno to-le:

"Mi istrska mladina prvič uživamo sadove krvave borbe. Po dolgem zatiranju imamo svojo šolo. Mi se bomo pridno učili, da pridobimo, kar smo zamudili. Z italijanskimi tovariši hočemo živeti kot bratje. Zatrli pa bomo vsak fašizem."

Tako je napisal istrski fant. To je duh nove mladine, tiste Istre, ki noče biti več tužna, ampak napreden del jugoslovanske republike.

Naša dolžnost je, da ji pomremo, da se kulturno dvigne in razvija, saj si je to tudi zaslužila.

Naznanilo in Zahvala

Globoko potrli od prevelike žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prebrilko vest, da smo tako nanaglooma že izgubili iz naše srede našega preljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in skrbnega očeta

Paul Nadbath

ko je dne 17. avgusta 1946 tako nepričakovano prenehalo biti njegovo blago srce in se je nanaglooma že ločil od nas in zaspal večno spanje v starosti 58 let. Doma je bil iz Ljubljane.

Po opravljeni sveti maši v cerkvi sv. Vida smo ga s težkim srcem spremili na Calvary pokopališče dne 21. avgusta 1946, kjer smo ga izročili v naročje matere zemlje k večnemu počitku.

Prisrčno zahvalo želiva izreči Rt. Rev. Msgr. B. J. Ponikvarju za opravljeno sveto mašo in cerkvene pogrebne obrede.

V globoki hvaležnosti se želiva najlepše zahvaliti vsem sorodnikom in prijateljem za iskrene in tolažilne izraze sočutja ob času naše globoke žalosti, posebno pa še prisrčno zahvala Mr. in Mrs. Frank Marincek in družina, E. 74 St., Mrs. Zuzek, St. Clair Ave., Mrs. Anna Hace, E. 74 St., družina Gora, E. 74 St., in Mr. in Mrs. Albert Starr, E. 74 St., ki so bili v prvo pomoč in tolažbo in nam lajšali najbridkejšje ure, enako tudi vsem drugim, ki so nam kaj dobrega storili v tem žalostnem času, kakor tudi vsem, ki so ga prišli pokropiti, so z nami čuli ob krsti, se udeležili svete maše in ga spremili do groba.

Globoko hvaležna izrekava najino prisrčno zahvalo vsem, ki so v blag spomin pokojnemu okrasili krsto s krasnimi vencami cvetja in sicer: Mrs. Marie Nadbath in sinova, Mr. in Mrs. Victor Rebersak in družina, John, Sylvia, Elaine, Frank, Frances, Al, Rudy, Ann in Mr. in Mrs. Frank Marincek, E. 74 St., Mrs. Zuzek in družina, Pintar Bros. in službenici, Mrs. Anna Hace, E. 74 St., Mr. Joseph Globokar, E. 74 St., Mr. in Mrs. Anton Artel in družina, Mr. in Mrs. Dominic Lusin družina, Marian in Max Senkar, Mr. in Mrs. Louis A. Zele in družina, Mr. in Mrs. Jos. Zele in družina, Mr. in Mrs. Ray Narveleit, Mr. in Mrs. Frank Kosnik, Mr. in Mrs. Louis Kosnik in družina, Mr. in Mrs. Matt Petek, Mrs. Anna Berkopec, Vinko in Jennie Levstek, Mrs. Rose Kern, Mr. in Mrs. Louis Cimperman, Mr. in Mrs. Julius Cerar družina, Miss Helen Bonac in Vince, Mr. in Mrs. James Fitztham, Mr. Raycraft and the Glenville Girls, podružnica št. 5 SMZ, 23rd Ward Republican Club, Greater Cleveland Lodge No. 18 Loyal Order of Moose.

Najino prisrčno zahvalo naj tudi sprejmejo vsi, ki so njemu v zadnji pozdrav podarili za svete maše, ki se bodo brale za mirni pokoj blage duše.

Obenem izrekava našo prisrčno zahvalo vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpologo ob priliki pogreba, namreč: Vinko Levstig, Albert Starr, Frank Oberstar, Rose Kern, Jack Pintar, Frank J. Kosnik, Tony Zuzek, Frank Berkopec, Julius Cerar, Mary Gumsek, Al Germ, Anton Antel, Jos. Globokar, Rudolph Belohlavek, Jos. Saurich, Jos. Zele.

Prisrčno zahvalo naj sprejmejo člani podružnice št. 5 SMZ, ki so se poslovlili od njega ob krsti, posebno pa nosilci krste, ki so ga spremili do groba in ga položili k večnemu počitku.

Enako naj sprejme najino prisrčno zahvalo tudi pogrebni zavod Jos. Zele in Sinovi za vso prijazno vsestransko postrežbo in za lepo urejeno in izvrstno vodstvo pogreba.

Preljubljeni in nikdar pozabljeni soprog in oče, ni Te več med nami in bolečina od žalosti stiska srca, ki so Te tako iskreno ljubila, ker tako prenaplo smo Te že izgubili in Te tako zelo pogrešamo. Odšel si iz naše srede tako nenadoma in prerano in ostali so nam samo Tvoji dragi spomini, ki bodo živeli med nami do konca naše poti življenja. Ti predragi pa spavaj mirno v preranem toda zasluženem počitku in uživaj večno srečo v večnosti.

Zalujoči ostali:

ANTONIA NADBATH, soproga
RUDOLPH, sin

V stari domovini zapuša žalujočega brata in sestro in številno sorodnikov tukaj in v stari domovini

Cleveland, Ohio, 18. septembra 1946.

THE MAY CO.'S BASEMENT

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

Stil A. Z visokim vrhom spredaj, in z širokim svetlim trakom.

Stil B. Suknjen klobuk z zvitem okrajcem in okraskom s trakom in pajčolanom.

Stil C. Visok, dramatičen kozaški stil, okrašen z majhnimi "sequins."

Praznični jesenski klobuki

Obširna izbira krasnih novih stilov!

3.95

Tu so klobuki, katere ste iskali—po ceni, ki je mnogo pod vašimi pričakovanji! Stili z visokim ospredjem in obrobljeni z svetlimi trakovi . . . Klobuki v kozaškem stilu, obrobljeni s "sequins" mehki, z zvitemi okrajci klobuki, okrašeni z pentljo. V vseh novih barvah.

Polovične mere!

Krojaško-ukrojene z drobnimi progami obleke \$5

Lična obleka za na delo in popoldansko nošo. Rjave, zelene ali sive barve z drobnimi belimi progami, prijetnega kroja in s pasom iz enakega blaga. Mere 18½ do 24½ za dekleta in žene.